

ושערת הכתוב הוא, עם נבל, בשבי שזו לא חכמתו, כלומר בשבי שלא למד את התורה נשאר נבל. ג.

הלא הוא אביך קנד. (ל"ב ו')

וברש"י שקננד בקן הפליטים, ודרש קנד מלשון קו צפור. והנה ידוע, שכנסת ישראל ליוונה משוללה, יונתי תמותה, ובוינה אמרו ז"ל ב"ב דף כ"ד, כלל דמדי והדר חוי לקיני מדי, ואוי לא לא מדי. וזהו מה שאמר הכתוב, הלא הוא אביך קנד, ככלומר הקן שלך, ואל לנו להרחק יותר מראות עינינו. לטען נובל תמיד לשוב לאבינו שבשתים.

זבור ימות עולם. (ל"ב ז)

ונב"ר ובילוקוט כאן, אל כל זמן שהמוקם מביא עליו יסורים בעזה^ז, תזכרו כמה טובות ונחמות עתיד ליתן לכם לעתיד לבוא. עכ"ל. ואמר ע"ז משל בשם המ"מ וממו"צ דווילנא.

ישראל אחד מדורות הקדמוניים, שכר בית משר אחד בשכר נ' מאות רוח^ח לשנה, ושמיר השוכר את זמן הפרעון, לפניו להשר דמי דירה מדי שנה בשנה.

ויהי היום, שהשר נסע למרחוק והפקיד לאחד מעבדיו על חצירו ונגס על הבית הזה. והפקיד החוא היא איש מבקש תואנות ורע מעלים מאד, והעליה שכר הבית עד חמיש מאות רוח^ח לשנה. ויהי כבאו זמן הפרעון, שלח וקרא להשוכר בבוקר שיביא אותו כספ הפרעון, והנה חסר ה' לאיש הזה או עשרים רוח^ח, ולא רצח הפקיד להמתין אליו ימים, ודרש התשלומיין דזוקא בו ביום. ומכיון שלא יכול להמציא כל הסך בשלמות, גור הפקיד להכותו עשרים המעות העשירות רוח^ח. וכן עשה הפקיד הזה עוד לכמה אנשים, מלבד מה שנגס ועשם אותם, עד שבמשך הזמן נעשה לעשר גדול וקנה חזר לעצמו. וירע להישראל מאד על הבזין והחמס שנעשה לנו.

מ ע ש י ל מ ל ר

ג) ופעם אמר, שני יהוסים לאדם, תורה ועניות. כאמור עם עני ודיל, ומעטה צא וחשוב, כמה משובת הוא זה העני השוקד על התורה.

באחת העיירות במדינת ליטא גר איש עשיר גדול בתורה וביתו פתוח לרוחה וידו נדיבה.

צדקת פורנו למוסדות התורה והחסד לא נתן להכתב, וגודל שמו בכל הסביבה. כשהכנסו הקומוניסטים לעיר, הספיק להמלט על נפשו לאה"ק מבלי פריטה בכיסו, והוכרח להתפרקן על שולחן אחרים. כשהנודע הדבר להח"ח זצ"ל, ענה ואמר: בנווג שבעולם, מי שעמד בבחינה וקיבל תעודה הרשות לו להיות רופא בעיר, מנסה הוא את כתו לעלות במעלות הרפואה עד למדרגת פרופיסור. העשיר הזה עמד בבחינה בעשרי וכעת נעה עד למדרגת עני, וmobטחני שגם פה יעמוד בנסיך, לא יבעט ולא יתרעט, אלא יקבל הכל בשמחת

בשבב השר לביתו, אמר האיש לאשתו, אלך נא אל השר ואספר לו ע"ד החמס והבזoon שעשה לנו פקידון. וילך האיש ומספר להשר את אשר קרהנו, וגם ע"ד הנסיבות אשר הוכה על לא חמס בכפיו. וורע מאד בעוני השר על רשות פקידון, ונכממו רחמי על שכור הבית הזה, ויאמר לו, לנכן תחת כל הנסיבות, אני גוזר שיתון לך מאה ר"ב. והנה יש לו חצר של ד' אלף ר"ב. חצי חצרו יהיה שלך עכבר עשרים הנסיבות ונתן לו תעודה ע"ז. אשתו של השוכר, שהמתינה על בעליה בחצרו של השר פנשטו כשהוא יוצא ופנוי זועפים. וכשהשאלתו מה נעשה במשפטו, הראה לה את התעודה שננתן לו השר על חצי החצר של פקידון שמעטה יהיה שיויך לו. ותאמר לו, א"כ למה פניך רעים? אדרבה צרייך להיות לשטוח במתנת חלך? ויען ויאמר לך, בין כך ובין כך כבר עבר כאב הנסיבות, יותר טוב הי' לי, אם הי' אז מכני ארבעים הנסיבות, יהיו כל החצר שיויך לי, ובשביל כך הנני עצוב...

בן הדבר ממש, בעוד שהאדם מקבל היסורים בעזה ע"ז, הוא דואג ומצטער ע"ז מאד, ואני רוצה לסלם כלל. אך כאשר יבוא לעולם הגמול, ושם יוכל הרבה שכר תחת כל שעיה ושעה של יסורים שסבל בעזה ע"ז, יחשיב האדם או בנפשו, הלוואי היה סובל או יסורים ביותר, כי עתה הי' לי הרבה יותר עונג נצחי עי"ז).

יאצב גבולות עמים למperf בני ישראל. (ל"ב ח)

התורה הבטיחה להציב את גבולות המלוכות לפי מperf בני ישראל, וכל מה שייתופף מperfם של אוכלסי ישראל במדינה יתרחבו הגבולות שלה, ולא דום שאינם משתדים הגנים לאכסן את ישראל במדינותיהם, אלא שם מגרשים אותם מעל פניהם. דבר שיגרום לקוצר גבוליהם, ועדין הם מתפארים שיזודעים הם לפרש את תורהנו הקדושה, שהעתיקות לכתבים ולשונם...

מ ע ש י ל מ ל ר

ד) וכן הי' ממשיל את מי שUMBUT ביסורים, לאחד שאסרווה בשלשלאות של ברזל על ידיו ורגליו, רוצה לפרקם מעליו. "עד דרעטה זיך און ווארפט זיך" אבל כי לא ייעילו לו. אדרבתה, השלשלאות חותכות כסכינים בבשרו, מוטב לו להשלים עם הרעיון, שמאת ד' היה זה את לה, ושב ורפא לו.

מרגלא בפומי, אין לך אדם שאין לו דאגות. מוטב לו לדאוג בשביל העניים הרוחניים שלו ומילא לא יצטרך לדאוג על הדברים הגשיים. (זה מתאים למאמר זיל באדר"ג רפ"ד כל הנוטן דברי תורה על לבו מבטלין ממנו הרהורי חרב וכו' הרהורי עלبشر ודם, וכל שאינו נותן דעת על לבו נותנין לו הרהורי חרב כי' הרהורי עלبشر ודם וכו')